

СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЕДОВИЙ ОРГАН

ОФИЦІЙНИЙ ПАРТІЙНИЙ
НАРОДНИЙ
ДЕРЖАВНИЙ АМЕРИКИ

СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.

ТРИ ЦЕНТИ

РІК XXX

Число 114. Джерси Сіті, Н. Дж., четвер, 18. мая, 1922.

VOL. XXX

No. 114. Jersey City, N. J., Thursday, May 18, 1922.

THREE CENTS

ЗА ТИЖДЕНЬ КІНЧИТЬСЯ ПОЗИЧКА НАЦІОНАЛЬНОЇ ОБОРОНИ! УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ І ГРОМАДИНИ, ПОДБАЙТЕ В СІЙ ОСТАННІЙ ХВИЛІ, ЩОБИ ПОЗИЧКА УВІНЧАЛАСЬ ПОВНИМ УСПІХОМ!

ВІДНОШЕННЯ УРЯДУ ДО КОНФЕРЕНЦІЇ В ГАЗІ

ВАШІНГТОН, 16. мая. — Секретар торгівлі Гувер антології цині перед Торговельною Палатою Злучених Держав промову про вплив європейського умов на американський бізнес, котру під многими згадками відносять до аналіз поглядів американського уряду на пропозицію конференції в Газі.

В сій промові Гувер подає просто і незловачливо умови, під якими європейські держави можуть дістати допомогу від Америки. Вони мусять напереставитися на миру стопу, звести або ще найменше обмежити воєнні зрушення, зрівноважити свої розходи з приходами, завести в себе кращі монетарні умови.

Без цього Злучені Держави не дадуть ніякої допомоги ні одній європейській державі.

СВІДЧАТЬ ПРО КИДАННЯ БОМБ НА МАЙНЕРСЬКИХ ДЕМОНСТРАНТІВ

ЧАРЛІСТАВН, Вест Верджинія, 16. мая. — Державна прокураторка покинула нині вже посланих своїх свідків, котрим вона думає перекопати лаву присяжних суддів про вину обжалованого за державну зраду юнїйного провідника Віллема Бакзарда.

Свідчення нинішніх свідків походило головнїю від військових летунів, що билися оглядати ситуацію, та від репортерів американських газет, що були в поході майнерських демонстрантів. Летунів признавали, що вони кидали бомби на машеруючих майнерів, кої до лоніни до них стріляли або як майнери починали збивати в весилку громаду. Газетирів не подали нічого змітного крім сього, що кілька з них вискасувало свої враження, що Бакзард був справдішим провідником робітників, бо вони всі його слухали.

ЗІНВ ПЕРЕГОВОРІ ЗА УМОВИ ПРАЦІ В ПРОМИСЛІ ТВЕРДОГО ВУГЛЯ

НЬЮ ЙОРК, 16. мая. — Нині почалися наново перервані коїлисту переговорів між представниками робітників твердого вугля та власниками копанель. Представники робітників сподіюється, що тепер власники, котрі недавно відкинули пропозиції майнерів, проляжуть на їх місце свого протидоманя.

ЦІНА НА ВУГЛЯ РОСТЕ

ВАШІНГТОН, 16. мая. — Мимо ріжних запевнень, що страйк вугледоїв не буде мати наслідку на ціну вугля, ціна мягкого вугля вже починається піднісати. За послідній тиждень піднялася вона о півтора долара на тон.

Обчисляють теж, що з приписів мягкого вугля споживається тижнево коло 4 мільйон тон, так що через се вугле не задовго мусить вичерпатися.

ПРЕЗИДЕНТ ХОЧЕ ЗАПОБІГТИ ДОРОЖНЬКОМУ ВУГЛЯ

ВАШІНГТОН, 16. мая. — Президент дістав вже вістку про дорожнє мягкого вугля і він зараз приказав секретареві торгівлі Гуверови зробити те, що лежить в силі уряду, щоби не допустити до зловачого підпалювання цині.

В звязку зі сего акцією уряду знов почали крухнути поголоски, що уряд думає скасувати обі сторони в страйку на конференцію для закінчення страйку.

БОРІТБІБА ЗА МИТОВИЙ ЗАКОН

ВАШІНГТОН, 16. мая. — Дебата над пропозицією митовим законом розгортається так довго, що републіканські провідники обого палат почали вже робити всі заходи, щоби покінчити дебаты як найскорше і приступити до голосування над законопроектом коло 1. червня. Покінчили однак їх заходи не повелись, бо демократи не годяться на законопроект і не хочуть допустити до скорого голосування над ним.

ПРЕЗИДЕНТ СТОПІТ НА СВОІМ В СПРАВІ БОНУСА

ВАШІНГТОН, 16. мая. — З Білого Дому дають до відома, що президент Гардінг не змінив ще своїх поглядів на спосіб удушення помоци бушим американським воїнам (бонуса). Плани, які недавно появилися в великій числі, його зосили не переконують і він таки не думає підписувати ніякого законопроекта, котрий не скаже відразу, звідки взяти фонди на сей видаток.

АМЕРИКА НЕ ХОЧЕ БРАТИ УЧАСТІ В СПІДСТВІ НАД ЗЛУЧАЙНЯМИМ ТУРКІВ НАД ХРИСТІЯНАМИ

ВАШІНГТОН, 16. мая. — Висшї урядники дають до пізнання, що американський уряд відкидає запрошення англійського уряду взяти участь в слідстві над злочинами проти турецького уряду, обжалованим його за поповнення ріжних кровожадних вчинків супроти Христів в Малій Азії.

НЕ ВІЛЬНО ПОСИЛАТИ АЛЬКОГОЛЮ ЧЕРЕЗ АМЕРИКУ

ВАШІНГТОН, 15. мая. — Найвищий Суд Злучених Держав розбирав одну справу, в котрій головним питанням було, чи вільно пересилати через Злучені Держави алкогольні напитки. Більшість суду була тої думки, що прогібіційний закон треба так розуміти, що сього не вільно, та що уряд Злучених Держав мав би мати право конфіскувати такі послылки, хоч вони лише переїжджають через територію Злучених Держав. Трох суддів Найвищого Суду було іншого погляду, а один суддя заявив, що прогібіційний закон має порядкувати лише захоранне мешкавців Злучених Держав, а не мешкавців других країн.

СТРАЙК ГАСИТЕЛІВ ОГНІ.

Пожар лісів в південній часті стеїту Нью Джерси, котрий вже знищив коло 75,000 акрів лісів, затишав понад пів мільйона доларів, починає ширитися шораз більше наслідком страйку гасителів огню, визнаних стейтовими властями. На основі стейтового закона комішенер огню має право в случаю лісового пожежу вивести кожного злібного до фізичної праці мушину до гасіння лісів, платити йому за се по одному доларови за перші дві години та по 40 центів за кожну слідуючу годину. Скасуванні комішенером люди зараз обиралися і зажадали заплати по 70 центів за годину. Нікі переконування урядників не помогли, і страйкарі таки покинули роботу, хоч урядники грозили їм карним поступованнем. Комішенер мусів оперити виключно на добровольців. Сих однак не зголюються достаточна кількість, і пожеж шириться дуже скоро. Комішенер пожежу обчислює, що огонь поступав зі скоростю трохи миль на день.

КОНГРЕС МАЄ СВОГО ЛЕТУНА.

У Вашингтоні розминають оголошення, що дня 16. мая о годіні пів до півночі мають відбутись тутшні заети конгресмена Мангеса Герика з Оклахоми. Як каже оповістка, Генрик є справним летуном і буде поплісуватись виторомити у воді і веслами другими штуками, можливими в летити.

ПАЧОВАННЯ ГОРІВКИ ЛІТАКАМИ.

Прогібіційні власті дістали виразні докази, що з Канади пачаються горівку літаками. На одну фарму коло Кротон-он-де-Гадсон виліт аероплан, наладований горівкою. Летун, котрому трафилось нещасте так близько його цілі, вишлюсь з катастрофи непокалічений і з вратування пера арештом утечу на автомобілі. Стейтові власті вислали зараз жовнірів забрати літак і все, що на йому наладоване.

ЗА 8 МІСЯЦІВ ПІВ МІЛІОНА ЛЮДЕЙ ПРИБУЛО В АМЕРИКУ І ПІВ МІЛІОНА ВІТХАЛО.

Дві тисячі людей виїжджає кожного дня з Америки і більш як дві тисячі приїжджає. А саме, як оповідає Іміграційне Бюро в Вашингтоні, на протязі восьми місяців від 1-го липня 1921 до 31-го марта 1922 приїхало до Злучених Держав 524,164 пасажирів з заграниці, між ними 241,644 чужинців імігрантів (на постійний побут в Америці), 88,579 чужинців не-імігрантів (приїжджаючих лиш на короткій час) і 184,625 американських горожан вертаючих з заграниці; 9,360 прибулих чужинців не допущено.

За той сам час виїхало з Америки 160,918 чужинців імігрантів (що покинули Америку раз на заше), 109,413 тимчасових гостей і 218,308 американських горожан вертаючих з заграниці; 9,360 прибулих чужинців не допущено.

ЖЕРТВА ЛЕГКОДУШНОСТІ, ЧИ ГРОМАДСЬКИХ ПОРЯДКІВ?

В страстний день (чвер 13 IV) при переправі через Буг в Сільві Бенковим випало з човна 3 особи. Одній вдалось вирятуватись, а 23-літній М. Рихівський, а А. Гринья утислися, бо іза темноти всяка поміч була неможлива. А Гринья лишилась з малих дітей круглими сиротами, бо муж її згинув на віні. Утоплених доки не вийняли. Через послідні сніги стан води в Бугі побирався, і шобі дістатись до моста треба було діти в брід або їхати човном. Подібні дії єть в прислівку Братшак, де класки на річці наводяться в неможливім стані. І там не обійшлося без жертви, але громада помімо того, що має власний ліс, не думає клодок поправити.

ЕПИСКОП НЕ ХОЧЕ ПОЛЯКІВ ДО КАНАДИ

КАСКАТІАН, САСК., Канада. — Саскачеванський єпископ Лойд у своїй промові на зборах воєнних ветеранів заявив проти польських ємігрантів до Канади. Розійшлася була вістка, що 5,000 акрів землі, що належала до менонітів в Саскачевані, закупили польські ємігранти із Шинга. Проект заселювати землю Польняки назвав єпископ соромним.

ЗЛОДІЙ РОЗБИВАЄ ДІТИ.

В поєздінок два злодії вкрали автомобіль, що стояв перед урядом одного італійського земельного купця, на 34-й вулиці в Нью Йорку. Самий владститель вертав власне до канцелярії, і став на порозі на коротку розмову з одним знакомим, коли злодії вїзли до автоту і погнали гори вулицею. Треті вулиці дальше злодії скрутили на поперечну вулицю. Тут заар за скрутом вони побачили великий знів електричного кабеля, сточий на дорозі так, що їдучий скоро автомобіль ніяк не міг його виниунти. Щоби уникнути заударення, злодії виїхали другу дорозу і звернули автомобіль на хідник. Тут власне в ту хвилину бавилася громада дітей якоїсь диточкої забави. Автомобіль вдарив в діти, деркаючи за руки, звалив їх майже всіх і погнав далі хідником. Яких 50 стій дали автомобіль задержався, щоби чофнутися на дорозу. Але тут злодії побачили, що ця юві пів сотки свідків їх розбивання дітих, злодії вже збирається проти них. Злодії вже не завертали, але зісхилили з автомобіля і пропали в однім з сусідських домів, через котрий вони правдоподібно вибігли на другу вулицю. Дехто зі зібраної товпи ще вганяв за ними безуспішно, а другі кинулися помагати дітям. З них двоє, одна 5-літня та одна 4-літня дівчинка, віднесли тяжкі ушкодження тілесні, і їх відвезено до шпиталю. Кількох других потерпіли лише лекші контузи або лише простоті нахилилися і їх зараз відставлено догляти омином шпитальними лікарем.

В КОЖІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЯ КАСИОПИС „СВОБОДА“.

ЗАПОВІДАЮТЬ, ЩО КОНФЕРЕНЦІЯ В ГАЗІ НЕ ВІДБУДЕТЬСЯ

ВГАДУЮТЬ, ЩО ФРАНЦІЯ РОЗІБЕ СЮ ДРУГУ КОНФЕРЕНЦІЮ ПЕРЕД ЗІБРАННЯМ.

ГЕНУЯ, Італія, 16. мая. — Американська відомона відповіла на генуєнську конференцію як конован холодної волли. Надії, які деякі аліменти мали на гагську конференцію, розвіялись.

Французьке правительство, котро було досі рішучо проти присняття московського більшовицького уряду і в обороні французьких інтересів в Росії, а також приватних посольств чужинських горожан в Росії, тепер зраділо, коли почуло відомону відомону американського правительства на запрошення на конференцію з більшовиками до Гаги. Французьке правительство тепер хоче йти сілком за політикою Америки а не Англії. Ідучи за сего політикою, Франція готова заслаи так само як Америка відтатися від конференцій з московськими більшовиками і старатися розбити їх.

Тепер вже ворожать, що Франція своїм опором не допустить до гагської конференції.

ЛОЙД ДЖОРДЖ МУСІВ ХВИЛЕВО ВІДЛОЖИТИ СПРАВУ СХІДНОЇ ГАЛИЧИНИ

ГЕНУЯ, Італія, 16. мая. — Всі делегації покидають свої справи, які мали віддати під вирішення генуєнській економічній конференції і з посліхом готуються до повороту домів. Британський преміер Давид Лойд Джорджа був змушений навіть хвилево відложити свою умову на справу Східної Галичини, а справу Вільямів віддати знов Лізі Народів.

МОСКОВСЬКІ БОЛЬШЕВИКИ ХОТЯТЬ ХТАТИ НА КОНФЕРЕНЦІЮ ДО ГАГІ

ГЕНУЯ, Італія, 16. мая. — Член московської більшовицької делегації Крістіян Раковський заявив аліментських делегатів, що московські більшовицькі готові поїхати на гагську конференцію, не зважаючи на те, що вони недоволені з вступних постанов про сю конференцію.

ЛОЙД ДЖОРДЖ ПЕРЕМУЧЕНИЙ

ЛОНДОН, 16. мая. — Тутешні часопіси доносять, що преміер Лойд Джордж вернеться домі в суботу рано, а в поєзді виголосить в англійській палаті громад (парламенті) промову про генуєнську конференцію.

Кореспондент доносять з Генуї, що Лойд Джордж тепер дуже але виглядає і чується роздережаний та вичерпаний з сил.

НЕВДАЧА ПРАВИТЕЛЬСТВА ЛОЙДА ДЖОРДЖА В БРИТАНСКОМУ ПАРЛАМЕНТІ

ЛОНДОН, 16. мая. — Нині правительство Лойда Джорджа потерпіло невдачу в парламенті.

В дискусії над пенсійним фондом учителя лорд Робер Сессія поставив внесення, щоби відложити сю дебаты. Проти сего внесення виступав правительственный провідник Остен Чемберлейн, але в голосуванні Сессія дістав незначну більшість.

Се була справа маловажна, але важна річ, що правительство Лойда Джорджа тратить вплив в британському парламенті.

Заповідають, що се початок упадку Лойда Джорджа на теперішньому становищі преміера.

ФРАНЦІЯ ГРОЗИТЬ МАДЯРСЬКИМ ВІЙНОЮ ЗА КОРОВИ.

ПАРИЖ, 16. мая. — Мадярський бюджетний згідно з мировим договором має доставити яко „воєнне відшкодування“ алімант 28,000 корон до 10. червня с. р. З угаи, що розішлись вісти, що Мадярщина, значить не збрала, Франція грозить їй війною „малої антанті“ (Чехословацкии, Югославії і Румунії), якщо вона тих корон не доставить впору.

ФРАНЦІЯ ДІЛІ ЗАТЯГАС ДОГІ.

ПАРИЖ, 16. мая. — Французький бюджет на 1923 рік обіймає понад 23 мільярди франків видатків. Прихід обчислено на поєвер 19 мільярдів, значить недовір має винисити окодо 4 мільярди франків.

В бюджеті правительство предкадає, щоби сей недобір (3 мільярди 900 мільйонів франків) добути дорогою нової позиції. Слід зазначити, що французьке правительство змисляє зменшити видатки на армію і флоту, то ще підвищило його о пів мільярда франків на 1923 рік.

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО
ПРИЙМАЄСЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ ДО
УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА
КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ.
ОБЕЗПЕЧУЙТЕ СЕБЕ І СВОЇ РОДИНИ.

FOUNDED 1893.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДГЛАТА.

3 Канади належить вислати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

(Від власного кореспондента).

Товариства Ліги Народів окремих держав і народів творять Міжнародний Союз Товариств Ліги Народів.

Гайдельберг, 23. цвітня, 1922.

(Від спеціального кореспондента „Свободи”).

прохарчувати червону армію до урожаю 1922 р.	ду полотняну оправу 50 ЦЕНТИВ. "SVOVODA", 33 Grand Street, Jersey City, N. J.
--	---

(Допись).

демонический	285	Тураш Никола	5
Зложили:		Петрівський Богдан	5
Юрвський Николай	10	Шевців Николай	5
Сєкович Николай	10	Вальборний Пилип	5

[illegible]

КОНСТАНТИН

пергу питанню про можливість прохрущувати червову армію до урожаю 1922 р.	Щня приміщення, опрацьованого а твер- ду золотнику опрору 50 ЦЕНТІВ. "BVOBODA".	Горожан Укр. Роду, пересела п. С. Дембінський	285	Козьницький Дмитро	5
На ґрунті недостаточного	83 Grand Street, Jersey City, N. J.	Засідає: Моравський Николай	10	Тураш Николай	5
		Левкович Николай	10	Петрівський Богдан	5
				Щенців Николай	5
				Вальорій Липин	5

ЧТО ПРИШЛЕ ЗАМОВЛЕННЕ НА

"SVOBODA",
Grand Street, Jersey City, N. J.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

МАЙНОВИШКИ
КАТЯЛОГ
КНИЖАРНИ СЪЧЕВНО БАЗАРЪ
ВИШЛЕМО КОЖДОМУ
ДЛЯ
SICHOVY BAZAR
84 E. 7-TH ST.
NEW YORK, N. Y.

**БЕРІТЬСЯ УКРАЇНЦІ ДО
УКРАЇНСЬКИХ БІЗНЕСІВ**

Новий міндас України, Антон
Жуковий в Делвері Ситі, Н. Дж., с-
грають колабіач, коніони, колісники
другі річки для дітей. Продаєш до ду-
же низьких цінах. В ціній Америці ді-
ше ніж вільно виробляти сє, бо с-
платоване. Рівнок кожний Укра-
їнець може бути удаюшеч в мінді
підприємств. 14,16.

**NEW JERSEY MUSICAL ROCKING
CHAIR CO.,**
24 Charlotte Ave. Jersey City, N.J.

24 Charlotte Ave., Jersey City, N.J.
 202 335554 1000

в кожій омолити. Хто не хо-
че або не може тяжко працю-
вати, нехай пише по інформа-
ції по:

UKRAINIAN BAZAR,

ШИФКАРТИ,
пашпорт, висилка грошій,
справжні нотаріальні, чесно і тано

особисто або листовно полагодує
Іван Харіш, м. Львів

John Hanlik, Notary
613 CARSON STR. S. S.

PITTSBURGH, PA.

ADOM

APOM

Д

**ЯК РОБИТИ КВІТИ
З ТЯТОГО ПАПЕРУ.**

Пишіть ще нині посткарку на

адрес: 82-86th—
UKRAINIAN BAZAR.

168 E. 4th St., New York, N. Y.

ВЕРНОСТНА УСТАВНОСТ

ПЕРШОРЯДНА УКРАЇНСЬКА
АПТЕКА І ПРОЄКТІВІС